

Notitie – Circulair aanbesteden voor inschrijvers

Deelnemers workshop: Vereniging Circulair Friesland; Innodeen; H&P Moulding; Vereniging Circulair Groningen Drenthe; Suspacc Bio Cooperative; Happy Cups; Iedema Projectstofleiders.

Workshop leider: prof. mr. Willem Janssen (RUG/UU).

Tijdens het pleTIC Ready Jaarevent op 18 juni 2026 kwamen overheden, marktpartijen, kennisinstellingen, en andere betrokkenen samen om te werken aan de vraag hoe circulaire kunststofketens in de praktijk verder kunnen worden gebracht. Tijdens de workshops ‘Circulair aanbesteden voor overheden’ en ‘Circulair aanbesteden voor inschrijvers’ stonden obstakels en oplossingen relaterend aan circulair aanbesteden centraal. Eerst verkenden deelnemers waar circulaire ambities in de praktijk vastlopen. Daarna verschoof de focus naar oplossingen: wat is er nodig om circulaire oplossingen ook daadwerkelijk uit te vragen en op te schalen?

Deze notitie is opgesteld door de workshopleider, en is bedoeld om een beeld te geven van hetgeen is besproken zonder hierbij empirische ambities te hebben of een weergave te zijn van zijn mening of individuele deelnemers. Het doel van de notitie is om de kern van de discussie weer te geven zodat hier op een later moment op voortgebouwd zou kunnen worden:

- **Consistentere uitvraag:** Vaak zijn circulaire oplossingen beschikbaar, maar vraagt de stap naar het opschalen van dergelijke oplossingen om duidelijkere en consistentere uitvraag van de overheid, en mogelijk zelfs tussen verschillende overheden die hetzelfde uitvragen in soortgelijke aanbestedingen;
- **Gelijkheidsbeginsel:** Ook kwam het gelijkheidsbeginsel terug als mogelijk knelpunt. Niet omdat gelijke behandeling en zich ter discussie staat, maar omdat innovatie soms juist vraagt om vroegtijdig contact, experimenteerruimte en langdurige samenwerking tussen opdrachtgever en markt. Dat kan schuren met het feit dat de aanbestedingsregels gelijke behandeling van alle inschrijvers vereisen;
- **Handhaving:** Circulariteit vraagt niet alleen om ambities op papier, maar ook om contractuele mechanismen die zorgen dat afspraken tijdens de uitvoering daadwerkelijk worden gevolgd;
- **Onzekerheid:** Er is onzekerheid over data, risico's en beoordelingsmethoden van circulaire materialen. **Actie:** Marktpartijen ervaren dat opdrachtgevers niet altijd weten welke informatie zij moeten uitvragen of hoe zij circulaire meerwaarde moeten beoordelen. Tegelijkertijd kunnen marktpartijen hierin een rol spelen door uit te leggen wat hun oplossing oplevert, welke risico's er zijn en hoe circulariteit aantoonbaar wordt gemaakt. Overheden zouden hiervoor ook open moeten staan;
- **Vertrouwen:** Kennis is ook nodig is om aan vertrouwen te bouwen in de relatie tussen overheid en markt. Circulariteit wordt nog te vaak gezien als onzeker, duur of risicovol.

Dat maakt opdrachtgevers terughoudend en versterkt ogenschijnlijk risicomijdend gedrag;

- **Economische realiteit:** Prijs is in veel gevallen doorslaggevend. Ook als circulariteit inhoudelijk wordt gewaardeerd, wint vaak uiteindelijk de goedkoopste of meest bekende oplossing. Circulaire aanbieders hebben vaak een ander businessmodel, andere kostenstructuur of meer behoefte aan samenwerking vooraf. Daardoor passen zij niet altijd goed in traditionele procedures. Een genoemd obstakel was ook de invloed van lobby en bestaande belangen, waardoor verandering in de markt niet vanzelf gaat.
- **Sterkere beleidsontwikkeling:** Een mogelijk gebrek aan beleidsvorming binnen de overheid op het gebied van circulariteit, en mogelijk ook in de relatie met publieke inkoop, heeft een beperkend effect. Circulariteit raakt daarmee niet alleen de inhoud van een aanbesteding, maar ook de contextuele cultuur van de besluitvorming. Wie mag afwijken van de standaard? Wie draagt het risico? Wie legt uit waarom een circulaire keuze misschien duurder lijkt, maar op langere termijn meer waarde heeft?
- **Kloof:** de kloof tussen strategie en praktijk moet kleiner worden als er wel beleid is. Circulariteit moet niet blijven hangen in algemene ambities, maar vertaald worden naar projecten, budgetten, verantwoordelijkheden en beoordelingscriteria. **Actie:** Klein beginnen werd genoemd als logische route, waarbij pilot projecten vervolgens meer de standaard moeten worden.